SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 24. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 6, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ЛЮТОГО 1991 Ч. 24. РІК XCVIII.

МІЛІЦІЯНТІВ ТА ВІЙСЬКОВИХ НАСТАВЛЯЮТЬ ПРОТИ НРУ

Харків (УНІАР). — Тут 30-31-го січня на території концтабору ч. 12 загального режиму відбулися спільні навчання військових та міліціянтів, під час яких відпрацьовувалися заходи для боротьби з бунтуючими в'язнями, з організованою злочинністю. Так це пояснив представник командування.

Під час навчань було застосовано гумові нагайки, гумові кулі, імітатор сльозогінного газу, бульдозери, вантажівки тощо.

Курсанти харківської школи міліції, які зображували „організовану злочинність" несли в руках рухівські транспаранти і скандували українською мовою найпопулярніші останнім часом гасла.

У Дніпропетровському на розпочату третю сесію Обласної Ради не допущені представники НРУ, УРП та Товариства Української Мови. Народний депутат України Леопольд Табурянський у своєму виступі сказав, що сесія схожа на засідання Обласного комітету КПУ. Виступ Табурянського неодноразово переривався вигуками з місць. Під час перерви депутат обласної Ради запропонував демократичній меншості згуртуватися й висунути власну програму.

Представники партійної групи КПУ, голова обласного КҐБ Володимир Слободенюк та генерал міліції Анатолій Білик запропонували заборонити розповсюдження на території області преси, яка надходить з інших реґіонів республіки і має антикомуністичний, антисовєтський або націоналістичний зміст. Під цією пропозицією поставили свій підпис 115 депутатів-комуністів.

Як повідомляє Генадій Сахаров, ситуація на сесії така, що згадана пропозиція може бути ухваленою. Народний депутат СССР Віталій Семенов, якого важко запідозрити у перебільшених симпатіях до демократичних сил України, оцінив склад Дніпропетровської Облради як вкрай реакційний у своїй більшості. „Вони своєю впертістю заважають нормальному ходові економічних перетворень", — сказав Семенов.

Продовжуються репресії проти членів НРУ також на Волині. У газеті Луцької Міської Ради вміщена стаття під заголовком: „Дайте мені автомат, я розстріляю рухівців". У Маневичах відбулися збори, де перед місцевими жителями виступив працівник обласного КҐБ Бурцев, який, продемонструвавши повоєнні фотографії замордованих людей з відомчого архіву, заявив, що новоявлені убивці збираються тепер під дахом НРУ. У той самий час на депутата Луцької Міської Ради, члена ради національностей НРУ Мирослава Башинського здійснено напад, а його батькові-інваліду понівечено автомашину. Відбувся невдалий напад 28-го січня також на помешкання активіста Волинського Руху Федора Степанюка. У містечку Шацькому Любомльського району голова містечкової ради разом з начальником міліції, директором національного парку та іншими посадовими особами, пригрозив місцевим студентам карою за їхню активність у демократичних організаціях. У Луцькій філії Політехнічного інституту значно затягнулася сесія, бо викладач Лозовицький відмовляється приймати іспит у більшости першокурсників, які не бажають студіювати історію КПСС.

Згідно з програмою Народного Університету во-

(Закінчення на стор. 3)

Відбулась доповідь про тяглість влади в Польщі

Монтреаль (ОУПС). — Тут у приміщенні університету МекҐілл відбулася 18-го січня заходами Польського наукового інституту доповідь його директора проф. Й. Літинського на тему „Від другої до третьої Речі Посполитої".

Як довголітній делеґат польського екзильного уряду з Лондону на Канаду, він брав участь в інавґурації президента Лєха Валенси у Варшаві і зреферував подробиці про передачу інсиґній польського екзильного президента Р. Качоровського Л. Валенсі. Доповідь була ілюстрована відеофільмом із варшавської церемонії з окремою увагою на акт прийняття новим президентом Польщі печаток, медаль і президентського прапора з 1939 року від леґітимного представника передвоєнної РП, чим підкреслено тяглість суверенної влади Польщі, не зважаючи на те, що вона в роках 1939-90 діяла в екзилі.

Після доповіді й фільму відбулася дискусія, в якій брали участь присутні представники польських організацій у Канаді й гості.

Запрошений до слова проф. Ярослав Рудницький, голова Світового Об'єднання ДЦ УНР, привітав проф. Літинського з його особистими й національними успіхами і підкреслив важливість акту передачі леґітимної влади, збереженої в екзилі, демократично-вибраній крайовій владі. „Крок Лєха Валенси, — говорив проф. Рудницький, — важливий з погляду міжнародного права, в якому деякі теоретики вважають екзильні уряди за фікцію, чи утопію. Валенса повчив їх про властивий характер і значення екзильних урядів у визвольній політиці, бо для нього було важливе зберегти тяглість і сукцесію між другою й третьою Річ-Посполитою. Що більше, екзильний президент, передаючи свій мандат, тим самим уступив із свого становища й ані він, ані члени його уряду не претендували на якісь пости в державі".

Свій виступ закінчив проф. Рудницький побажаннями успіхів третій Речі-Посполитій, а як останній з живучих сиґнаторів українсько-польської декларації з 1979 року він вніс тост „За нашу й вашу волю", що присутні прийняли бурею оплесків.

Фундація в Дітройті уділяє стипендії

Дітройт (С. Віхар). — Українсько - Американський Центр Метропілтального Дітройту відзначує в цьому році 76 літ корисної суспільної діяльности.

Фундація Українсько-Американського Центру, яка являється його клітиною, проголошує п'ятий річний розподіл студентських та фінансових дотацій для товариств і організацій.

Фундація була встановлена для молодих, талановитих українців, які потребують фінансової допомоги для продовжування вищих студій.

Фундація піддержує також ті організації, яких ціллю є наукова і культурна праця.

В минулих чотирьох роках, фундація призначила на ті цілі понад 22,000 дол. Цього року призначено 5,000 дол.

Дирекція фундації буде брати під увагу тільки ті подання, де буде виявлена дійсна потреба фінансової помочі і тільки для мешканців і організацій стейту Мишиґен.

Прохання можна вносити до 11-го червня 1991 року. Признані стипендії та фінансові допомоги будуть роздані в часі 76-го ювілейного бенкету, який відбудеться 6-го жовтня цього року.

Аплікації та додаткові інформації можна отримати звертаючись на адресу: Ukraininian American Center Foundation, 39182 Aynesley Dr., Mt. Clemens, Mich., 48044; tel: (313) 286-6490 or 852-1570.

Дж. Буш — кандидат на Нобелівську нагороду миру

Осльо. — Депутат норвезького парляменту Відар Клеппе оголосив у п'ятницю, 1-го лютого, що висунув президента ЗСА Джорджа Буша кандидатом на Нобелівську нагороду миру за 1991 рік.

Член консервативної Партії проґресу, В. Клеппе, як і кожний депутат норвезького парляменту, має право висувати кандидатів на Нобелівську нагороду. Термін висування кандидатів на нагороду цього року минув у четвер, 31-го січня, однак Нобелівський комітет може прийняти пропозицію і пізніше, якщо вона вислана поштою до 31-го січня, що підтверджується штемпелем на коверті.

Висуваючи президента ЗСА на Нобелівську нагороду миру, В. Клеппе так мотивував своє рішення: „Він виступив ініціятором у боротьбі проти репресій, тортур і тоталітаризму".

Секретар Нобелівського комітету Гейр Лянестад повідомляє, що серед кандидатів на нагороду 1991 року — президент Литви Вітавтас Ляндсберґіс, негритянський активіст з Південно-Африканської Республіки Нелсон Мандела і президент Чехо-Словаччини Вацлав Гавел.

Аґентство АП нагадує, що досі два американські президенти були нагороджені Нобелівською премією миру — Теодор Рузвелт в 1906 році і Вудро Вілсон у 1919-му.

Тим часом у Норвегії назріває хвиля протесту у зв'язку з заплянованою на травень візитою М. Ґорбачова, нагородженого Нобелівською премією минулого року. „Прибалтійського різника", як охрестили тепер совєтського президента, зустрінуть демонстрації протесту. Ґорбачов має намір приїхати в Осльо, щоб виступити з традиційною нобелівською промовою. Він не приїхав торік, покликавшись на зайнятість союзними проблемами.

Норвезькі громадські організації вирішили нагородити президента Литви В. Ляндсберґіса альтернативною премією — Народною премією миру. Нагородження заплянованo на 11-го березня.

Москва не передасть ЗСА інформацій про Ірак

Москва. — „Совєтський Союз не передавав і не передає ЗСА ніякої секретної інформації про воєнний потенціял Іраку", — заявив начальник генерального штабу збройних сил СССР генерал армії Міхаїл Мойсеєв.

На просьбу кореспондента ТАСС він прокоментував недавно опубліковану в американській газеті „Філядельфія Інквайрер" статтю під сенсаційним заголовком „Совєти надають ЗСА значну військову допомогу". Покликуючись на анонімні джерела в Пентаґоні і в американській військовій розвідці, автор статті твердить, що Совєтський Союз нібито передав З'єднаним Стейтам Америки „цілі томи секретних інформацій" про совєтське озброєння, яке дістає Ірак. У статті говориться також про „нечувані" маштаби совєтсько-американського співробітництва, про те, що інформація, надана Пентаґонові відповідними військовими органами СССР, виявилась вирішальним фактором у перші дні війни.

Генерал М. Мойсеєв нагадав, що аналогічні домисли, розповсюджувані від серпня минулого року, Совєтський Союз категорично відкинув ще тоді. Міністерство оборони СССР заявило, що у зв'язку з існуючими договірними зобов'язаннями перед Іраком і згідно з практикою, яка склалася в цій сфері міжнародних відносин, не може бути і мови про передачу кому-небудь секретних інформацій про військовий потенціял Іраку.

„Це становище нашої країни залишається незмінним", — підкреслив начальник генерального штабу збройних сил СССР, який відповідає і за роботу Головного розвідувального управління.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАНУ ХОЧЕ ПОСЕРЕДНИЧАТИ У ЗАМИРЕННІ

Тегран, Іран. — Президент Ірану Гашемі Рафсаджані запропонував своє посередництво у переговорах у припиненні війни в районі Перської затоки і заявив, що Іран залишеться невтральною державою у війні коаліційних держав з Іраком, яка, на думку Рафсаджані, взагалі не повинна була розпочатися. На його думку Ірак повинен непроволікаючи вивести усі свої окупаційні військові частини з Кувайту, але рівночасно з тим З'єднані Стейти Америки і їхні альянти, допомігши встановити новий уряд в Кувайті, також мусять покинути Савдійську Арабію та Близький Схід взагалі.

Політичні і військові аналітики сумніваються чи пропозиція Ірану знайде будь-який відгук в Іраку, бо згідно з оцінкою головнокомандуючого військами коаліції в районі Перської затоки ген. Нормана Сворцкопфа, диктатор Саддам Гуссейн не належить до катеґорії таких осіб, щоб він шукав виходу із скрутної ситуації, шукав способів збереження своєї армії і своєї країни перед воєнним знищенням. „Він (Гуссейн), який згубив у восьмирічній війні майже чверть мільйона вояків в боротьбі з Іраном, визнає лише теорію 'око за око, зуб за зуб' і тільки масивний наступ і масове знищення може заставити його покоритись", — сказав Сворцкопф в інтерв'ю, яке він дав кореспондентові Ройтерса в Ріяді.

В кожному разі з Багдаду не наспіла жодна реакція на пропозицію іранського президента Рафсаджані, а представники Адміністрації президента ЗСА Джорджа Буша заявили, що вони не мають покищо ніяких намірів вступати у переговори з речниками уряду С. Гуссейна, встановлювати період припинення боїв, що дасть тільки можливість Гуссейнові перегрупувати свої військові частини. У Вашінґтоні заявили, що коаліційні держави припинять бої тільки після безумовної капітуляції Іраку і звільнення всієї території Кувайту від окупації, згідно з вимогою резолюції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

„Про що будемо переговорювати?", — запитала журналістів під час зустрічі речник Державного департаменту Марґарет Д. Татвайлер, коментуючи іранську пропозицію. „Ми були б задоволені, якщо б хтось переконав С. Гуссейна, щоб він підпорядкувався резолюції Ради Безпеки ООН".

Президент Ірану, виступаючи на пресовій конференції в Теграні заявив кореспондентам, що його ініціятива замирення, яку, очевидно, підтримують багато держав не тільки арабського світу, але також европейських, могла б набрати конкретних форм, якщо б з Багдаду надійшла позитивна відповідь від С. Гуссейна, який отримав цю пропозицію від свого заступника прем'єр-міністра Садуна Гамаді при нагоді його відвідин Теграну. Рафсаджані відмовився коментувати свою пропозицію, кажучи, що немає змислу входити в теоретичні міркування передчасно, а особливо тепер, коли ще немає згоди воюючих сторін.

Політичні аналітики думають, що коаліційні держави мають до діла тільки з частиною Ірану, бо велика більшість пересічних іранців демонструють на вулицях в користь Іраку і підтримують ідею допомоги Ірану для С. Гуссейна. Американські офіційні особи свідомі того, що слухаючи голосу з Ірану, „ви все слухаєте голосу тільки одної фракції", бо, мовляв, там ніхто не говорить в імені народу.

Нічого фактично не змінилося на фронтах війни, але, як каже секретар Департаменту оборони ЗСА Ричард Чейні, С. Гуссейн все ще може пробувати розвивати щось в роді офензиви проти коаліційних військ, може кинути проти альянтів усі свої запаси бойових літаків, хемічну зброю, республіканську ґвардію, чи заскочити альянтів іншими несподіванками. „Ми готові прийняти його виклик, який мабуть буде останнім у його військовій і диктаторській кар'єрі", — заявив Чейні.

У Філядельфії помер Ф. Лукіянович

Філядельфія. — В неділю, 2-го лютого 1991 року, тут помер по довгій і важкій недузі на 78-му році життя св. п. проф. Філярет Лукіянович, народжений 19-го лютого 1913 року у Виженці на Буковині, абсольвент Академії фізкультури у Букарешті, політичний в'язень в гітлерівському таборі Аушвіц, учитель тіловиховання в українській гімназії в Чорткові, адміністратор видавництва „Зелена Буковина", член-основник Центрального Об'єднання Буковинських Українців та відновленого на еміґрації УАК „Запороже".

Св. п. Ф. Лукіянович довгі роки співпрацював на поселеннях з українською пресою, був автором багатьох вдумливих статтей на громадські і спортові теми, поміщуваних у щоденнику „Свобода" і кожнорічних альманахах УНС.

Похоронні відправи розпічнуться в четвер, 7-го лютого, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Насевича, 109 Тейлор вул. у Філядельфії; заупокійна Служба Божа у п'ятницю, 8-го лютого, о год. 10-ій рано. Тіло спочине на цвинтарі Челден Гіллс у Філядельфії.

Залишились у глибокій жалобі дружина Наталія, син д-р Павло з родиною, дочка Лідія з чоловіком, а також дальша родина в Україні і діяспорі.

В Коломиї вшановано В. Витвицького

Кренфорд, Н.Дж. (Р.С.). — У днях 1-5-го грудня 1990 року відбувся в Коломиї 4-ий з черги Музичний Фестиваль у виконанні солістів і ансамблів Львова, Івано-Франківського і Коломиї. У програмі фестивалю виступив теж хор „Ірмос" з Варшави з концертом української духовної музики.

У програмі фестивалю 2-го грудня 1990 року окремий концерт присвячено народженому в Коломиї музикознавцеві і композиторові Василеві Витвицькому. При цій нагоді влаштовано виставку зразків його музикознавчих праць разом з їх бібліографією, друковані і рукописні композиції, фотографії тощо.

З обширною доповіддю про життєвий шлях В. Витвицького та про його багатогранну музичну діяльність і композиторську творчість виступив доцент Львівської консерваторії Юрій Ясіновський. Доповідач покликався часто на спогади Витвицького, які вийшли недавно друком в Америці, згадуючи про можливість передрукування їх на рідній землі.

Композитор Мирослав Скорик розповів про свою недавню подорож до Америки й Канади, включаючи й Ґлен Спей — невелику місцевість в стейті Ню Йорк, де мав змогу зустрітися і поговорити з В. Витвицьким. Метою цієї подорожі було зібрати дані й

(Закінчення на стор. 3)

ДО ЧОРНОБИЛЯ ВПУСКАТИМУТЬ ТУРИСТІВ

Київ. — Чорнобильська зона після смертельного вибуху 16-го квітня 1986 року стає чимраз більше свобідною. Сотні селян-колгоспників і чимало робітників, особливо ті, які мають там свої хати і присадибні землі, нишком, дуже часто без формального дозволу, повертаються до опустілих сіл, очевидно, ризикуючи своїм здоров'ям і життям, бо відсоток радіяції у 30-кілометровій зоні все ще високий, в кожному разі зависокий для довшого перебування і ведення нормального життя. Людина, як пише у газеті „Ню Йорк Таймс" з 4-го лютого кореспондент Френсис Клайнс, не живе тільки воздухом, але потребує води, харчів, медикаментів, лікарень, крамниць тощо. Цього всього вже немає в чорнобильській зоні, але селянин, який ціле своє життя провів на селі, на просторі, привик працювати на своїй присадибній ділянці, тішитись плодами і працею своїх рук, не може довго жити у великому місті в обмежених мешканевих умовинах і тому офіційні чинники навіть не дивуються, що сотні вернулися до своїх хат.

Приглядаючись довший час до життя місцевих селян партійні і урядові чинники вирішили використати Чорнобиль для туризму, з метою здобути більше твердої валюти для підбудови захитаної економіки. Вони розпрацювали цілу схему для відвідин Чорнобиля численними туристичними групами. Офіційні особи переконані, що вони зможуть звернути увагу туристів на „атракційні" місця Чорнобиля, показати їм атомову електростанцію в дії, принаймні здалека, цементовий саркофаг четвертого бльоку і новобудови у віддаленні від Чорнобиля. Для збільшення „атракції" уряд, виділивши відповідні фонди, наказав прикрасити доїзд до Чорнобиля новими асфальтовими дорогами, посадити нові дерева.

„Чи є денебудь місце на світі, де не вмирали б люди скорше чи пізніше?", — питається одна з власників хати у 30-кілометровій зоні Ольга Чиколовець. З комина її хати куриться дим і це є ознакою життя там, де згідно з опінією совєтських радіологів, його (життя) немає. Вона нарікала, що радіологи спочатку казали, що у місцевості, де вона живе, є забагато радіяції, „а ось там за горою її немає. Цього року, каже вона, вони встановили, що власне там, де її не було, атомова радіяція появилася, а з нашої місцевости вона зникла. Чи в такій ситуації можна їм вірити?"

Там, де затруєна вода вливається до Славутича совєтські пропаґандисти і використувачі туристів примістили великий кольоровий плякат з написом: „Життя є гарне, але коротке!"

Чи вдасться совєтським пляновикам заманути туристів до Чорнобиля, тяжко сказати, але є, навіть у 30-кілометровій зоні, люди, які кажуть, що „від цієї біди ніде не сховаєшся", — пише на закінчення своєї довгої інформації кореспондент Клайнс.

ЗАБАВА В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — Тут в суботу, 16-го лютого, в Домі СУМА, 301 Палісейд авеню, о год. 9-ій вечора, відбудеться зимова забава, що її влаштовує йонкерський Відділ Організації Оборони Лемківщини. Гратиме оркестра „Журавлі". Дохід призначений на побудову Культурно-Виховного Центру „Ватра" в Ждині, Лемківщина.

У СВІТІ

СТАНІСЛАВ ТИМІНСЬКИЙ, один з кандидатів на президента в Польщі, який програв вибори в користь леґендарного Лєха Валенси, хоче купити варшавську газету „Штандарт Млодих". Він пропонує Польщі 12,6 міл. долярів готівкою. Ціна, очевидно, включає також будинок видавництва і все вивінування. Досі газета виходила тиражем 100,000 примірників. Тимінський каже, що він вчетверо збільшить тираж газети і притягне до співпраці найкращі редакторські сили. Тимінський — лише один із числа бажаючих купити видавництво. Є також декілька інших поважних покупців, наприклад, антикомуністична і антисовєтська конфедерація за незалежну Польщу. Ця група пропонує ще вищу суму за газету.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило, що Японія покищо не підписуватиме жодних договорів із Совєтським Союзом у справі економічної співпраці. Конференція ради для справ співпраці з СССР фактично закінчилася неуспіхом. Представники СССР були зацікавлені, щоб Японія допомогла Москві відновити оливну індустрію, яка в останньому часі дуже піднепала у зв'язку з перестарілою системою видобування оливи. Японські бизнесмени однак заявили урядові, що вони не будуть вкладати своїх капіталів в країну, політичні обставини в якій далі залишаються нестабільними. Із совєтської сторони участь в конференції брали представники країн і областей Далекого Сходу. І власне це насторожило японців, бо ці люди в недалекому майбутньому можуть опинитися поза рамками влади. У подібній ситуації знайшлися чимало компаній, які одна за одною відмовляються від інвестицій грошей в совєтську економіку.

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ побоюється терористичної активности іракців і їхніх прихильників, зокрема, палестинців, які в останньому часі проникають через кордон і займаються підозрілою діяльністю. Савдійська Арабія найбільше боїться нападу терористів на рафінерії нафти, дуже коштовні і змодернізовані, і потіличних вбивств державних і військових особистотей. На протязі тільки одного минулого тижня органи державної безпеки Савдійської Арабії затримали шістьох терористів. Треба припускати, що не усіх зловлено і що більше осіб продістилися на територію. Крім того на території Савдійської Арабії розміщені дуже коштовні святі місця, а 17-го березня там розпочинається Рамадан, період релігійного посту і чисельних масових Богослужень, які кінчаються аж 14-го квітня. Це добра нагода для терористичних груп „проявити" свою діяльність, кажуть савдійці.

В АМЕРИЦІ

ЕКОНОМІЧНИЙ ХАОС в Совєтському Союзі майже цілковито припинив вкладання капіталу в різноманітні торговельні почини. Напружена ситуація між Москвою та республіками Прибалтики, як і дуже наполегливі зусилля совєтських бюрократів вдержатися при владі, роблять СССР багато менш привабливою країною для всяких комерційних спроб у порівнянні з іншими країнами Східньої Европи. Отже навіть цей невеличкий вплив американського капіталу значно сповільнився. Багато американських фірм, які хотіли встановити комерційні стосунки з республіками СССР тепер свої наміри майже зовсім закинули.

ДЛЯ ЧИМРАЗ БІЛЬШОГО числа американців діягноза недуги рака не являє собою вже більше автоматичного приречення на смерть. Сьогодні люди, що хворіють на рака, задивляються на цю хворобу, як на всі інші, які треба лікувати та жити з ними п'ять, десять, а то й більше років. Д-р Джіммі Голланд з Меморіяльного ракового центру Словн-Кеттерінґ у Ню Йорку каже, що багато випадків хвороби рака можна сьогодні вилікувати, але також перестерігає, що такі випадки, як рак панкреатичної залози в більшості не є до вилікування. Експерти твердять, що велику кількість видужувань від цієї хвороби можна приписати вчасним діягнозам, але не можна також забувати про справжній поступ у методах лікування цієї хвороби. Ці знавці стверджують, що пістряк, це хвороба віку, бо куди більше захворінь цією недугою є після 65 року життя, як перед 65 роком.

ХОЧА ЗВІДОМЛЕННЯ з рекрутських центрів вказують на збільшення кількості 18-ти літніх добровольців, то в тих самих центрах телефонні дзвінки не перестають дзвонити в справі правдоподібности примусового набору до війська. Одначе офіційні чинники Департаменту оборони заявляють, що тепер і в майбутньому не плянується вводити примусову військогву службу, навіть у випадку, якщоб війна з Іраком затягнулася на довше.

ДЕЯКІ ПУНКТИ, запропонованого Джорджем Бушем бюджету на 1992 рік варто розглянути докладніше. Інші можна зовсім зіґнорувати і до цих останніх належить цифра 281 біл. дол. передбаченого експертами дефіциту, бо його висота є узалежнена від того, чи країна зуміє вийти із теперішньої рецесії ще перед жовтнем і також на як довго затягнеться війна з Іраком. Невідома також сума гроша, яку призначить Уряд на допомогу занепалій щадничо-позичковій індустрії. Одначе ділянки, котрим потрібно добре приглянутись, це три широкого засягу площини — військо, програми обслуги населення та допомога бідноті і такі домашні програми, як освіта та шляхи. За це все буде йти політична боротьба.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Поліційна держава

Впродовж одного минулого тижня появилися в Совєтському Союзі три президентські декрети: 1) Проголошено примус вимінювання впродовж трьох днів банкнотів по 50 і 100 рублів на дрібні гроші, при чому заборонено переводити такий обмін готівкою більшою, ніж 1.000 рублів. 2) Проголошено патрулювання від 1-го лютого ц. р. на вулицях всіх більших міст в СССР військом і поліцією. 3) Надано право КҐБ і поліції переводити ревізії у домівках приватних підприємств і конфіскувати документи, які вказували б на злочин „економічного саботажу". Ті декрети й розпорядки Міхаїла Ґорбачова заторкують економіку, приватну власність і елементарні права громадян.

Виключення з прилюдного обігу 50- і 100-рублівок мало на цілі — за офіційною версією — повести боротьбу проти торгу валютою на чорному ринку. Насправді це вдарило по кишені всіх тих осіб, які робили ощадності „на чорну годину" і тримали їх саме у 50 і 100-рубльових банкнотах. Були між такими людьми спекулянти, але здебільша були сірі люди з такими мізерними зарібками, які є в совєтському „раю". Шість членських республік, включно з Російською Федерацією ССР, корилися тільки частково цьому розпорядкові, продовживши в себе термін обміну на тижні. Уведення на вулиці міст війська поруч поліції має нібито посилити боротьбу проти злочинства й хуліганства, яке масово зросло й поширилось в імперії. Як воно у практиці виглядатиме, — виявиться вже за кілька днів у цьому місяці. Так само найближча майбутність виявить, як виглядатиме кампанія проти „екомомічного саботажу" політичною поліцією, якою є К ҐБ.

Кожний із тих трьох розпорядків є глумом над принципами і практикою західньої демократії. У жодній країні з демократичним устроєм не було і нема такого, щоб держава контролювала кишені своїх громадян і диктувала їм, які банкноти вони мають право зберігати, а які передавати державі. Злочини й бандитизм не є монополем совєтських міст. Ню Йорк, метрополія світу, здобув собі вже сумну славу стріляниною на вулицях, жертвою якої падають невинні прохожі, жінки й діти. Злочинство у Ню Йорку стало політичною проблемою, бо створило різку критику на адресу міського посадника, а рішення значно збільшити число уніформованої поліції виявилося невикональним з уваги на великий дефіцит міського бюджету. Але ані посадникові й Міській Раді у Ню Йорку, ані стейтовій леґіслятурі й губернаторові в Олбані не може прийти на думку покликати для заведення безпеки у місті військо, в Америці — стейтову Національну ґвардію. Небувалим і нечуваним є у новітній демократичній добі явище втягати політичну поліцію — до розв'язування проблем економіки. Декрет Ґорбачова про поширення прав КҐБ і поліції проголошено через офіційний ТАСС та в радіо — телевізійних передачах. Але не пояснено, що таке „економічний саботаж". В Совєтському Союзі, як відомо, все ще існує контрольований державною системою нагляд над продукцією і розподілом, і дозволено тільки у дуже обмежених рамках творити приватні підприємства. Читали ми про один такий випадок, що такий новороджений підсовєтський „капіталіст", дрібний підприємець, скаржився перед чужинецькими журналістами, що сусіди бойкотують його, лають його і затруюють життя за те, що він має успіх у своєму підприємстві. Можна уявити, які наслідки матиме збільшене право КҐБ контролювати позичкові каси й підприємства, щоб не було „економічного саботажу".

Совєтський Союз завжди був тюрмою народів. Це була русифікація, система донощицтва всіх проти всіх, атмосфера терору. Комунізм привів імперію над берег пропасти й економіку до катастрофи, до чого причиняється все ще панівна практика, що провідна партійна верхівка отримує додому з усіх фабрик і м'ясарень все добро, якого нема у крамницях. Але у перших роках правління Ґорбачова повіяло було свобіднішим духом. У реакції на прилюдний закид Едуарда Шеварднадзе й шум за кордоном — Ґорбачов запевняв на пресовій конференції, що „демократизація" далі ступатиме в рамках „перестройки", яка мовляв, „не завмерла". Як це виглядає на тлі згаданих декретів? За того самого промотора демократії Міхаїла Ґорбачова імперія стає новітньою поліційною державою.

Ярослав Татомир

ҐОРБАЧОВ ЗМУШЕНИЙ РУЙНУВАТИ ТЕ, ЩО БУДУВАВ

Перед нашими очима проходять у Совєтському Союзі і зокрема на Сході Европи великі, історичної ваги і значення зміни. Донедавна ці зміни приносили для нашого народу, як і для інших поневолених Москвою народів багато позитивного і радісного. Зміни ці, започатковані Ґорбачовим і його „перестройкою", принесли величезну поправу на полі свободи політичної думки, на полі свободи преси, позитивні зміни на полі управнень виборних органів, таких як міські й обласні ради, право існування для некомуністичних партій, більшу свободу і права для республік і тому подібне.

Перед перебудовою Ґорбачова така свобода слова і преси, як ми їх бачили останніми часами в Україні, вели до катівень КҐБ або до таборів смерти Сибіру.

Ми є свідками сьогодні могутнього національного пробудження нашого народу. Ми бачили, наприклад, з радістю і гордістю такі чуда, як „живий ланцюг", як величавий „Перший Собор Духовної України", як могутнє святкування „500-ліття Січі", як незвичайно вдалу „голодівку" нашої молоді у Києві, що про неї заговорив увесь цивілізований світ і яка здобула всі домагання нашої молоді.

Ще дуже недавно Ґорбачов формально виклав свою ідею перетворити Совєтський Союз на „Добровільне Об'єднання Суверенних Республік". (Див. — перша стаття, другий розділ Проєкту Союзного Договору.)

Варто додати, що у більшості областей України ми вихіснували тільки малу частину можливостей, що їх дає перебудова, з тієї причини, що, на жаль, у багатьох районах України не все населення є достатньо національно свідоме і що поважний відсоток населення — це „малороси", „хахли", „тутейші", „новоросіяни", комуністи і росіяни. Причиною цього є дватри століття русифікації у царській й опісля комуністичній неволі.

В останніх місяцях прийшли неґативні вісті: арештування Степана Хмари, погрози шефа КҐБ, драматична резиґнація вірного співробітника Ґорбачова міністра закордонних справ Шеварднадзе, висилка спеціяльних військових відділів до восьми республік, у тому до частини України, для присилування молоді до військового набору, брутальне вбивство цими відділами чотирнадцяти литовців і поранення 160-ти литовців та вбивство чотирьох лотишів і поранення десяти лотишів; невдала спроба Ґорбачова обмежити права преси; дозвіл для КҐБ і поліції входити до якогонебудь приміщення перевіряти всілякі, мовляв, „фінансові" книги і конфіскувати гроші й інші вартостеві речі. Цей дозвіл для КҐБ, як подає кореспондент щоденника „Балтимор Сан", є начебто одним із засобів боротися з... „економічним саботажем".

Ці неґативні, тривожні вісті з Литви, Латвії, України й інших республік є у великій дисгармонії, незгоді з перебудовою, з тим усім, що Ґорбачов проповідував і обіцяв упродовж кількох останніх років. Як це пояснити? Чи це є кінець перестройки, а чи хвилева аберація, чи перманентна зміна? Яка роля у цьому всьому Ґорбачова? Чи це можливе, щоб Ґорбачов, який заініціював перебудову і уможливив великі, дуже корисні зміни у республіках Совєтського Союзу, тепер руйнував все це?

Відомий кореспондент найбільшого філядельфійського щоденника „Філядельфія Інквайрер" Фен Монтейн пише з Москви про зустріч Ґорбачова зі закордонними і совєтськими кореспондентами 22-го січня. Ґорбачов їм заявив: Події у Вільнюсі й Ризі не є під ніяким оглядом висловом політики президента... Ґорбачов висловив жаль у зв'язку із жертвами і сказав, що військо не повинно інтервеніювати у політичних диспутах... Ґорбачов сказав теж, що демократизація, перебудова і гласність є цінноцами, що їх президент буде далі боронити. Але перед тим, — каже Монтейн, — Ґорбачов сказав, що „основною причиною трагедії у Вільнюсі й Ризі є 'нелеґальні' пронезалежницькі закони балтійських парляментів. Ці закони дискримінують проти війська, проти етнічних росіян й інших меншин і повинні бути анульовані".

Монтейн пише теж, що Ґорбачов негайно після трагедії у Вільнюсі не засудив дій війська, а його міністер оборони виправдував вояків, які стріляли в неозброєних литовців а бо розчавлювали їх танками. Багато реформістів (прихильників перестройки), каже Монтейн, почувають, що заява Ґорбачова є дуже запізнена і є ознакою, що Ґорбачов нездецидовано хитається в один то другий бік, коли він старається панувати серед сепаратистичних рухів, що зростають".

Другою причиною, на мою думку, є не так незде-

(Закінчення на стор. 3)

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Андрій Воробець

Святкування роковин

У 1994 році Український Народний Союз буде обходити своє 100-ліття. Як найбільша і найстарша українська братська установа в діяспорі УНС має за собою довгу історію служби своєму членству та українській громаді взагалі.

Багато з його Відділів мають за собою довгу історію праці для добра союзового членства, церков і громади у своїй місцевості. Ось деякі приклади:

Відділ 106-ий, Братство св. Миколая засноване 1-го червня 1906 року, відіграв важливу ролю у заснуванні першої української парафії в Чикаґо, в будові першої української церкви, теперішної катедри св. Миколая, церковної залі, як і в заснуванні українського хору, бібліотеки, читальні і горожанського клюбу. Активність цього Відділу причинилася до започаткування багатьох допомогових акцій, наприклад, збірок на українські акції в Америці, як також на посилку допомоги Україні у 1930-их роках.

Відділ 217-ий, Товариство св. Йосафата засноване 15-го листопада 1908 року, було піонером серед громадських організацій в Рочестері, Н. Й., через зусилля якого збудовано українську католицьку церкву св. Йосафата в 1911 році. Між роками 1900 і 1934 слідуючі громадські установи повстали, щоб обслуговувати потреби українців: 30 українських підприємств, українська бібліотека з читальнею, два спортові товариства молоді, освітній кружок, оркестра, українська католицька церква, церковна заля, дві українські школи і 16 громадських організацій, серед них шість Відділів УНСоюзу.

Відділ 206-ий, Запорізька Січ, заснований 9-го квітня 1910 року, є необхідною частиною української православної парафії св. Михаїла у Вунсакет, Ровд Айленд. Члени цього Відділу піонерів причинилися до того, що засновано багато громадських організацій, які обслуговували українську громаду цього міста. Між ними були: бібліотека з читальнею, хор, товариство аматорів, оркестра, український танцювальний ансамбль.

На жаль, дуже мало Відділів відзначають свої роковини, навіть важніші, і тому мало хто знає про їх історію. Відтепер будемо заохочувати і допомагати Відділам у щорічних відзначеннях їх дня заснування. Радимо замовити Службу Божу за душі покійних членів Відділу. Ця відправа повинна бути подана у церковнім бюлетені. Секретарі Відділів, при нагоді висилки повідомлень чи чеків, можуть дати заздалегідь знати про це своїм членам. По церковній відправі можна частуватися кавою і солодким, чи у випадку більшої річниці — обідом чи приняттям.

Координатор братської діяльности уже розпочав контактуватися з Відділами в цій справі. Про святкування подасться повідомлення у пресі. За дальшими інформаціями просимо контактуватися з координатором братської діяльности.

Уляна В. Мазуркевич

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ОЧИМА АМЕРИКАНЦЯ

Під час мого перебування в Києві на 2-му з'їзді Руху я мала приємність познайомитись з дуже цікавим американцем. Моя розмова з Андру Франком почалась в ресторані готелю, де я зупинилась. А. Франк приїхав до Києва з метою організувати дводенний семінар для депутатів та активістів Руху. Темою семінара мало бути вивчення демократичних процесів. 30 інструкторів із ЗСА мали провести курс для 300 слухачів. Я розповіла А. Франкові, що приїхала до Києва, щоб взяти участь в праці Руху, і наголосила, що для нього було б дуже корисно бачити на власні очі, як діють наші українські демократичні сили. Він погодився під умовою, що я буду його інформувати про перебіг подій та допомагати порозумітися. Після закінчення з'їзду ми були присутні також на сесії Верховної Ради України та на засіданнях Народної Ради. Внизу подаю завваги А. Франка.

Уляна Мазуркевич: Чому ви приїхали до Києва?

Андру Франк: Відповідно до пропозиції журналу „Передвиборчі кампанії та вибори" я зорганізував семінари з вивчення перебігу передвиборчих кампаній у Будапешті, Братиславі, Празі та Варшаві. Я приїхав до Києва зорганізувати подібний семінар в цьому чудовому місті, а також в Ленінґраді та Москві.

У.М.: Що можна сказати, порівнявши процеси демократизації в Совєтському Союзі та в Західній Европі?

А.Ф.: При спостереженні та порівнянні процесів демократизаціїї в СССР та Мадярщині, Польщі та Чехо-Словаччині я прийшов до висновку, що вони не мають нічого спільного. Україна дуже відрізняється від Росії, так само і Ленінґрад — від Москви, а Львів від Києва.

У. М.: Як порівняти процеси демократизації в Україні з подібними процесами в Росії?

А.Ф.: Мені здається, що хід процесів набагато швидший в Україні, аніж в Росії. Це одночасно і добре і погано. Тільки заміна лідерів, як це мало місце в Україні, не є розв'язанням проблеми. Як приклад можу навести Ленінґрадську міську раду, де майже 70 відс. депутатів з демократичного бльоку, але вони не є в спромозі зупинити процеси стаґнації економіки, як того очікують мешканці міста.

У.М.: Які у вас враження від з'їзду Руху?

А.Ф.: Відносно з'їзду Руху можу відмітити гостроту дискусій, рішучий тон резолюцій та постанов. Це цілком природне та являє собою здоровий процес. Бенджамін Френклін, підписуючи американську Конституцію, сказав: „Я не зовсім згоден з усім, але коли ми досягнемо цілковитої згоди?" Різні демократичні течії мають консолідувати свої зусилля до одної мети — перемогти комунізм. В минулому тижні в Москві якраз і відбулася конференція з цього приводу, в праці якої взяли участь демократичні сили Росії. Якщо вдасться осягнути згоду всіх демократичних течій, тоді перемогу можна очікувати без громадянської колотнечі або, ще гірше, війни.

З'їзд Руху продемонстрував, що люди різних ідеологічних переконань можуть зібратися разом. З'ясувалось, що тільки студентські угрупування були незадоволені перебігом з'їзду. Студенти були занепокоєні тим, що нічого не було досягнено, що реторика зайняла місце конкретних програм. Але Рух потребує студентів так само, як і студенти відчувають потребу Руху. Вони мають діяти спільно.

У.М.: Як порівняти з'їзд Руху з конференцією демократичних сил Росії, на якій ви були присутні як спостерігач?

А.Ф.: Систематичність та плинність під час праці з'їзду продемонструвала багато більшу зорганізованість та єдність Руху в порівнянні з конференцією демократичних сил Росії.

У.М.: Як порівняти Рух з іншими народними фронтами?

А.Ф.: Рух дуже добре витримує порівняння з демократичними силами Чехо-Словаччини на початку 1990 року. Для того, щоб допомогти збудувати основу для багатопартійних виборів, в ньому існувало дві течії. В Польщі „Солідарність" була керуючою силою для змін, і Рух має багато спільного з цією організацією; як і „Солідарність", Рух нає багато фракцій.

У.М.: Що ви передбачаєте для України?

А. Ф.: Це дуже важливе питання, на яке повинна прийти відповідь в наступні три або чотири місяці — чи зможе Україна й інші республіки дійсно домогтися свого. В Росії було сказано, що програма „500 днів" може дати вислід лише в Росії. Тоді, що робити Україні? Населення республіки налічує понад 50 мільйонів, це стільки, скільки в Польщі, Чехо-Словаччині та Мадярщині разом. Їхні економічні пляни різні так само, як і їхні ресурси. В Україні економічна відбудова буде тяжча. Я ще раз мушу повернутися до єдности демократичного бльоку Руху. Після резиґнації прем'єр-міністра в наслідок масових протестів, Рух має можливість посилитись. Виглядає, що Рух готовий до повного відокремлення України від СССР і те приведе до необхідности тотальної економічної реформи та ізоляції в багатьох реґіонах. Вони можуть досягнути успіху тільки завдяки консолідації демократичних сил. На закінчення я хочу сказати, що самостійна Україна дуже бажана для Европи і Заходу, але як будуть продовжуватись їхні стосунки зі Сходом (Москвою)? Це важливе питання для Руху та для його демократичних партнерів.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЗАГРОЗА „НОВІТНЬОЇ" РУСИФІКАЦІЇ

Ми всі переживаємо хвилюючі дні, коли наш нарід розгорнув боротьбу за своє визволення. За 300 літ неволі Україна опинилася в найгіршій ситуації у порівнянні з деякими іншими народами совєтської імперії. Ліквідація українського шкільництва на східньоукраїнських землях, фізичне винищення мільйонів українців та переселення на Україну мільйонів росіян створила усі умови для повної русифікації українського народу.

Українські громадяни, розкинені долею в різних країнах Заходу, роблять все можливе, щоб допомогти нашим братам в Україні. Проте, коли ця допомога не буде розумно зваженою, то вона може навіть пошкодити.

Купуючи для своїх рідних чи для громадських або наукових установ в Україні комп'ютери, ми часто не задумуємось, якою мовою „говорять" ці комп'ютери. Однак, це має особливо важливе значення в умовах, коли в Україні ведеться боротьба проти русифікації, в наслідок якої російська мова запанувала в усіх ділянках шкільництва, наукової та промислової діяльности.

Якщо комп'ютер має програму іноземною мовою і навіть з українським шрифтом, то її будуть перекладати тільки на російську мову, якою вже ведеться навчання в школах і всіх інших учбових закладах. Тобто комп'ютер з програмою будь-якою іншою мовою, крім української, на Україні стане додатковим знаряддям русифікації в руках російських шовіністів. Щоб сприяти відновленню повноцінного функціонування української мови, треба висилати в Україну тільки такі комп'ютери, в яких закладена програма українською мовою. Такі комп'ютери стануть стимулом у розвитку не тільки української технічної, а й загалом української мови, замість російської, поширюваної дотепер в Україні.

Совєтський уряд з допомогою іноземних фірм вже

(Закінчення на стор. 3)

Василь Маркусь

СУЧАСНИЙ ВИКЛИК ДІЯСПОРІ ВІД НИНІШНЬОЇ УКРАЇНИ

II.

Важливо для України й інших республік, щоб такий договір не був накиненим односторонньо центром, щоб партнери його прийняли як суверенні суб'єкти міжнародного права і зберегли за собою останнє слово, на що і з ким зобов'язуватися. Така спілка незалежних держав з зрозумілих геополітичних, господарських, як також і внутрішніх причин деяких республік є можливою. Але вона повинна бути добровільною і подиктованою спільними інтересами сторін. Договірні сторони зберігають право вийти з такої спілки чи співдружности, якщо вона не служить їхнім інтересам. Народна Рада мабуть буде приневолена представити свій власний проєкт договору, бо важко буде політично тільки протестувати, що не буде зрозумілим на нинішньому етапі боротьби за державність серед багатьох кіл населення України. Противників найкраще поконати альтернативним проєктом, котрий мав би шанси розкласти досі монолітний „бльок 239". Не слід забувати, що для програми української державности нам ще треба здобути мільйони наших співгромадян з південної і східньої України, а для них покищо ідея повної незалежности і виходу із Союзу ще не є належно сприйнятною. Врешті, ніякі спілки і союзи не є вічними. Їх буде можна змінити легше тоді, як до цього дозріють умови і зміняться силові відношення на краще для нас, аніж вони є сьогодні. Але щиро кажучи, не нам давати поради людям, котрі є на місці і на чиїх плечах спочиває уся боротьба за кращу долю народу. Їм, тобто людям з Народної Ради і Руху, краще видно, що і як робити. Ми повинні мати до них довір'я, бо вони себе вповні виправдали на протязі останнього року. Тільки в такому пляні виходять і ці міркування чи суґестації.

Та для нас важливими сьогодні є справи взаємин діяспори до подій в Україні, тобто той комплекс питань, котрим визначується наша участь у визвольній боротьбі українського народу. Перед нами стоїть виклик України, як ніколи досі виразно: *що* ми, як політична еміґрація чи діяспора з політичними зобов'язаннями супроти країни походження, готові для неї зробити сьогодні, коли вона є в найбільшій потребі? Якусь відповідь наша громада мабуть вже дала і дає своєю щоденною працею і настановою, але її треба тільки ясніше усвідомити усім нашим людям. В морально-ідейній площині ми мусимо більше як дотепер перейнятися ідеями сучасної пробудженої України, що бореться за своє краще завтра. Сучасна України повинна бути для нас близькою, краще знайомою, ми повинні жити її проблемами дня, радіти з її досягнень, турбуватися її бідами, сприяти розв'язуванню її щоденних потреб. Треба признати, що у значній мірі таке наставлення охопило деяку частину нашої громади, але, будьмо відвертими, це далеко невистачальне в порівнянні до тих великих потреб і завдань, що їх має нині наша Україна. Тому і на цьому відтинку політизації нашого суспільства треба нам зробити багато більше. Нам слід відродити не деклярaтивно, але ділово, реально і конкретно істоту нашої громади, як політичної діяспори, чи, якщо хочете, політичної еміґрації.

Це можна зробити по наших організаціях не лише партійно-ідеологічних, але в кожній організованій громаді й групі. Наша культурна й освітня діяльність сьогодні повинна бути так само спрямована на Україну, преса має насамперед популяризувати проблеми і потреби України, церковне життя так само повинно відкритися для наших Церков і церковних спільнот в Україні, які зараз відроджуються. Іншими словами, у теперішній вирішальний час для нашої батьківщини нам треба наче поширити відтинок її змагання на країни, де ми перебуваємо. Фронт змагання за унезалежнення України проходить скрізь і ми його мусимо скріпити. Не робім собі ілюзій, що ми за кордоном виборемо для України її державність, бо реалістично головний фронт боротьби це Україна і мільйони наших людей там. Але, створивши міцний і успішний флянк поза її межами, цілком певно ми приспішимо час повної незалежности України.

Важливою формою цієї закордонної акції буде інформація про змагання нашого народу у світі, серед наших співгромадян, у впливових колах політики, дипломатії, наукового світу, економічного життя. Нам треба використовувати західню пресу, усі засоби інформації, щоб ситуацію в Україні зробити відомою у світі та переконати впливових осіб у слушності наших змагань. Поставити на належний рівень інформаційну службу, створити вдалий суроґат нашої дипломатії, допомогти чинникам України — офіційним і тим, що сьогодні ще в опозиції, стати справжніми речниками інтересів України, стає нашим першочерговим завданням на зовнішньому відтинку.

Мусимо також стати допоміжним чинником в економічній відбудові нашого краю. Це окрема тема і їй присвячується вже хоч би часткову увагу, але далеко не достатню. Ми, як цілість і як окремі люди, за рідкими вийнятками не маємо великого зрозуміння економіки, професіоналізму в господарських, адміністративних, а навіть політичних справах. А цього нам треба осягнути, бо справді модерної держави нам не здобути без тих прикмет. Цих атрибутів мусять навчитися й наші земляки в Україні, бо саме вони будуть творити нове державне життя, їм прийдеться майже з нічого формувати успішну економіку, вільний ринок, нову фінансову систему, поправляти екологію, ставити нові структури справедливої соціяльної і культурної політики нації.

Що ж можна зробити на цьому відтинку?

Часто говоримо про професійну формацію наших специялістів, засвоєння ними сучасної техніки, ознайомлення з ефективними методами на Заході в кожній ділянці. Але практичних вислідів ще дуже мало. Порівняно мало наших спеціялістів приїжджають за кордон, щоб набути знання та вмінням, що мали б бути застосовані вдома. Навіть при наших обмежених можливостях як діяспорної спільноти ми могли б самі зробити більше, аніж досі зробили. Саме цьому мали б бути присвячені основні зусилля нашої відновленої і скріпленої організації. При цьому хочеться звернути увагу на одне явище, з яким нам приходиться вже стрічатися. Це факт, що з України приїжджають люди, котрі бажають залишитися тут з бажанням стати новими еміґрантами з претенсіями, що в цьому їм треба допомогти. Я б хотів у цій дещо делікатній справі висловити свою не лише особисту, але й думку багатьох інших.

Далі буде.

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

УНС ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

В Коломиї...

(Закінчення зі стор. 1)

матеріяли для фестивалю української діяспорної музики запланованого на квітень цього року у Львові.

Виконання творів В. Витвицького почалося Сюїтою („Молодіжною") для скрипки (Любомир Лехник), віольончелі (Любомир Кукіль) і фортепіяну (Анджела Габріелян) — всі із Коломийської музичної школи ч. 1.

З черги прозвучав цикл українських народних пісень в обробці для фортепіяну на чотири руки у виконанні Наді Волошинської (викладач Івано-Франківського музичного училища) і Марти Томенко (викладач Коломийської музичної школи ч. 1).

Струнний квартет у чотирьох частинах виконав ансамбль викладачів Львівської консерваторії — Любов Чайковська, Орися Когут-Ванькович, Богдан Гупаловський, Роман Фесюк.

Після цього прозвучала Сонатіна для фортепіяну на чотири руки, виконавці — Надя Волошинська і Марта Томенко.

Концерт закінчився „Диптихом" („Пісня і танець") для струнної оркестри у виконанні Камерної оркестри Івано-Франківської філгармонії, диригент Ігор Пилатюк.

Міліціянтів...

(Закінчення зі стор. 1)

линської організації Руху 28-го січня відбувся вечір, присвячений дню народження Василя Стуса та Всиля Симоненка. Крім творів поетів, звучали також стрілецькі та самодіяльні пісні. Присутні вшанували пам'ять Павла Чубинського, автора українського національного гимну, заспівали „Ще не вмерла Україна".

Альбертська Рада КУК отримала 100,000 дол.

Степан Заруський, посол до альбертської леґіслятури з виборчої округи Редватер-Ендру та голова Альбертської комісії багатокультурности, від імени уряду Альберти доручив 100,000 дол Конґресові Українців Канади — Альбертській Провінційній Раді на руки голови Лідії Шулякевич.

Ці фонди з провінційних льотерій будуть використані екзукутивним директором Альбертського Комітету Сторіччя Українців у Канаді на здійснення офіційних альбертських відмічень сторіччя.

Доручивши чек С. Заруський сказав, що уряд Альберти сильно підтримує проєкти з нагоди сторіччя.

Вкоротці вийде оголошення про відкриття бюра Альбертського Комітету Сторіччя Українців у Канаді. За дальшими інформаціями слід звертатися до екзекутивного директора Євгена Звоздецького, на число телефону (403) 424—8205 в Едмонтоні.

С. Заруський вручає чека Л. Шулякевич.

Голова організації НРУ Олександер Харченко зачитав заяву з приводу варварського нападу на пам'ятник жертвам НКВД та пам'ятник героїні боротьби проти нацистів Паші Савельєвої, в якій вказується, що метою цієї провокації є створення штучного приводу для включення обласного центру до переліку патрульованих військами міст.

Учасники зустрічі вирішили надіслати до Верховної Ради України телеграму, в якій пропонується таке формулювання питання для референдуму про долю союзного договору: „Чи згідні ви, щоб Україна увійшла до складу будь-якої іноземної держави?"

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ВЛАСТІ в Литві повідомили офіційно, що в результаті совєтської військової інтервенції в Литві, республіка втратила 36 міл. карбованців. Міністер економіки Литви Авдріюс Азубаліс настоює тепер, щоб Москва покрила ті втрати Литви, які наступили у висліді військового втручання. Найбільше втрат держава мала у зв'язку з нападом совєтських чорноберетників на радіо і телевізійну станції. Того дня не тільки загинули і були поранені люди, але республіка втратила 17,6 міл. карбованців.

Ґорбачов...

(Закінчення зі стор. 2)

цидоване хитання Ґорбачова в одну чи другу сторону, як свідоме його лявірування між двома силами, і тиск на Ґорбачова ворогів перебудови і демократизації.

Немає сумніву, що Ґорбачов стоїть перед величезними труднощами. Проти перебудови, проти його бодай часткової демократизації, децентралізації влади і надання більшої свободи і влади республікам стоїть без сумніву велика частина хоч дещо ослабленої, але все ще чисельної, добре зорганізованої комуністичної партії, яка закорінена в усіх центрах державного апарату. Проти перебудови стоїть також чисельне, добре зорганізоване, до-зубів озброєне й досвідчене у масовому терорі та в усіх підлих злочинах КҐБ, і проти є теж частина армії, зокрема високі старшини, які дбають про свої посади, про свою силу і про повні жолоби.

У додатку до величезного тиску від вище згаданих трьох груп, Ґорбачов стоїть ще перед великими економічними труднощами. Справжню небезпеку являють собою тут зокрема мешканці великих багатомільйонових міст (наприклад: Москва — 10 мільйонів, Ленінград — біля 5 мільйонів, Київ — біля 3 мільйонів). У випадку більшого голоду, або браку водки, або тютюну мільйони мешканців цих міст можуть почати революції, не відомо проти кого і за ким (КҐБ може брехливою пропаґандою спямувати ці мільйони проти демократів і націоналістів).

Ми не знаємо (з виїмком наших політичних ясновидів), що буде завтра. Але, беручи до уваги минулі заслуги Ґорбачова як ініціятора і організатора перебудови, що принесла великі корисні зміни в СССР, і беручи до уваги великі дипломатичні здібності Ґорбачова, маймо надію, що теперішнє топтання перебудови, — це тільки хвилеве відхилення під великим тиском, і що Ґорбачов вкінці вийде із цього всього, як завжди дотепер, побідно.

Існує і велика небезпека, що скрайні кола партії, КҐБ і верхня частина армії, які чують, що ґрунт поволі висувається з-під їхніх стіп, будуть старатися замінити ініціятора перебудови Ґорбачова якимсь сталіністом, що був би згідний рятувати червону вмираючу імперію масовим терором. Мимоволі пригадується диявольска історія з Кіровим, що його вбили люди Сталіна, а після цього Сталін знищив десятки тисяч людей під закидом, що вони брали участь у змові проти Кірова. Маймо надію, що Ґорбачов не стане другим Кіровим, а провідні демократи і націоналісти у республіках, що стремлять до незалежности, не поділять долі людей, що їх знищив Сталін після вбивства Кірова.

Ми часто чуємо і читаємо нарікання на Ґорбачова. Думаю, що справа є багато, багато більше скомплікована. І може, під сучасну хвилину, Ґорбачов є для нас ще відносно найкращою людиною на чолі червоної імперії, яка поволі, але невідклично вмирає.

Загроза...

(Закінчення зі стор. 2)

налагодив виробництво шкільних комп'ютерів у Ташкенті. Програми цих комп'ютерів складені звичайно ж російською мовою, і ці комп'ютери плянується впроваджувати у школи в усіх совєтських республіках, втім і в Україні.

Завдання української діяспори не допустити до цього, а взяти під контролю ввезення комп'ютерів в Україну. Натомість комп'ютери з програмою українською мовою будуть не тільки сприяти розвиткові шкільництва та наукових досліджень в Україні, але й будуть важливим поштовхом до відновлення функціонування рідної мови в повному обсязі. А тому треба вітати діяльність української фірми. „Beta Systems Engineering Inc". (8418 Vista Lane, Cleveland, Ohio, 44130), яка першою взялася за реальну допомогу у відродженні української мови в науці і техніці. Ця фірма вперше підготувала програму для комп'ютерів українською мовою — „Редаґопис" виданий в одному збірнику редаґувальника, з обширним науковим багатошрифтовим редаґуванням тексту. З метою введення єдиної української комп'ютерної клявіятури в діяспорі і в Україні, дана програма і клявіятура була апробована Міжнародним Інститутом Менеджменту у Києві.

Ігор Яцкевич
Парма, Огайо

Пам'яті Т. Хархаліс у першу річницю смерти

6-го лютого ц. р. минає рік, коли в Балтиморі відійшла передчасно і несподівано на 49-му році трудолюбивого життя св. п. мґр Татяна з Чапельських Хархаліс. Відійшла від нас вірна і люба дружина своєму мужеві Тарасові, любляча мама синам Андрієві з Танею і Петрові, дорога донька батькові Богданові й щира сестра братові Юрієві з родиною, ідейна парохіянка і активна членка місцевих української і американської громад. Лишила по собі глибокий жаль і невмирущий спомин серед усіх, що її знали. Віддаючи шану її пам'яті, наново переживаю смуток і жаль.

Згадуючи покійну, ніщо маркантніше не насувається мені на думку як її глибока сила волі й послідовність в її прагненні удосконалювати себе інтелектуально і професійно. Вона знала, що в житті ніщо легко не приходить і все вимагає наснаги і труду. Вона не вдоволялася перспективою лишатися на одному і тому самому пості учителя в клясі, але послідовно стреміла вперед до вищих завдань в її освітній кар'єрі. Була амбітна і постійною працею над собою з рівновагою духа прямувала до своєї цілі. Стелилися перед нею світлі можливості, одначе передчасна смерть перервала всі її мрії і пляни.

Св. п. Т. Хархаліс

Покійна Таня народилася 26-го вересня 1940 року у Львові в родині відомих у Свято-юрських колах Богдана і Анни Чапельських. В час великого ісходу з рідних земель при кінці Другої світової війни малою дитиною пішла з батьками у невідоме на чужину. По коротких роках перебування у Німеччині, в 1951 році приїхала до Ню Йорку, а невдовзі до Балтимору. Початкову і середню освіту здобула в місцевих школах Балтимору. В 1959 році вступила у Мерилендський стейтовий університет в Коледж Парк. В тих роках діяла тут активна українська студентська громада, в яку вона негайно включилася. Тут познайомилася зі студентом інженерії Тарасом Хархалісом і з ним одружилася в 1962 році. В 1974 році захистила диплом бакалавра освіти у стейтовому Товзон університеті біля Балтимору, а п'ять років пізніше його поширила, здобувши диплом маґістра освіти з Фі Бета Каппа почестями у престижевому Джонс Гопкінс університеті в Балтиморі.

Таня працювала в системі середніх публічних шкіл міста Балтимору. З початку вчила історію в школі ч. 46, пізніше була головою відділу суспільних наук в школі ч. 241, а останньо була заступником директора школи ч. 80.

Уділялася професійно поза школою. Була членом Комітету Плянування Навчальної Програми в Департаменті освіти міста Балтимор, а також співпрацювала з Джонс Гопкінс університетом над розробленням теми про поширення співпраці між родичами і школами відносно шкільної навчальної програми. Активно уділялася в американській громадській організації Нешенел Воменс Політікал Кавкус і в міському Комітеті Побратимства між містами Балтимор і Одеса в Україні. Останньо була призначена посадником Балтимору як координатор підготови запланованої студійної поїздки до Японії.

В українській громаді уділялася від молодих років у Пласті, була членом Союзу Українок Америки, доброю і активною парафіянкою УКЦеркви св. Михаїла.

Дала дітям глибоке українське релігійне і національне виховання. Своєю чесною і совісною працею лишила покійна Таня Хархаліс добру і тривку пам'ять по собі, а своїм дітям гарний приклад і заповіт як жити, щоб бути в згоді зі собою, із Богом і своїм народом.

Володимир Сушко

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
ПАВЛА ГАВРИЛЮКА
складаю даток в сумі 100 (сто) долярів
на ФОНД ОБОРОНИ ДЕМ'ЯНЮКА.
Наталка ГАВРИЛЮК з родиною

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Володимира Божика
складаємо 50 долярів
на ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ
Григорій і Тереса БОЖИКИ

Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в ЗСА
В неділю, 10-го лютого 1991 р.
У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п.
ОКСАНИ ЯКІВНИ МЕШКО
НАШОГО ПОЧЕСНОГО ЧЛЕНА
будуть відслужені
ПАНАХИДИ
за спокій Її душі
в церквах:
в Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.;
св. Володимира в Ню Йорку;
св. Андрія у Вашінґтоні, Д. К.;
св. Тройці в Ню Йорку;
св. Володимира в Чикаґо, Ілл.;
св. Юрія Переможця в Ярдвілл, Н. Дж.;
св. Тройці в Ірвінгтоні, Н. Дж.
і св. Вознесіння, Мейпелвуд, Н. Дж.
ГОЛОВНА УПРАВА

Замість квітів на могилу
бл. п. Ефрозини Яцюк,
яка відійшла у вічність 21-го січня 1991 р.,
проживши 102 роки, та
В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. Евгена Пліхоти-Шмиренка,
яка припадає на 8-го березня ц. р. —
складаємо 200 дол.
на ФОНД ЖЕРТВАМ ЧРНОБИЛЯ.
Родині покійних висловлюємо наші щирі співчуття.
Григорій і Стефанія ДРОБНІ з родиною

Ділимося сумною вісткою,
що в суботу, 26-го січня 1991 р., по довгій і тяжкій недузі
відійшла у вічність на 65-му році життя
бл. п.
Мирослава Заяць-Федунишин
нар. у Сколім, на Бойківщині, Західна Україна.
Залишила в глибокому смутку:
дві доні — ЗОРЯНУ і ОКСАНУ
чоловіка — ВОЛОДИМИРА ФЕДУНИШИНА
брата — РОМАНА ЗАЯЦЯ з родиною
шваґра — ПЕТРА ФЕДУНИШИНА з родиною
кузинку — ІРЕНУ КОМАРНИЦЬКУ з родиною (Фінікс, Арізона)
та дальшу родину в Канаді й Україні
ПОХОРОН відбувся у вівторок, 29-го січня 1991 р. з похоронного заведення Каппи до собору свв. Володимира й Ольги, а опісля на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що 2-го лютого 1991 р.
відійшов у вічність
бл. п.
Філярет Лукіянович
ВИПОЖЕННЯ ТІЛА І ПАРАСТАС відбудеться у четвер, 7-го лютого 1991 р. від год. 7:30 вечером у похоронному заведенні Насевича, 109 E. Tabor Rd., **Філядельфія, Па.**
ПОХОРОН відбудеться у п'ятницю, 8-го лютого 1991 р. від 10-ої рано у Насевича, а тоді на цвинтарі „Челтен Гілс".
Замість квітів на могилу родина просить складати пожертви на Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії, або на Українські Студії у Гарварді.
Запишив у смутку:
жінку — НАТАЛІЮ
сина — д-ра ПАВЛА з жінкою ХРИСТИНОЮ і внуками ПАВЛУСЕМ і ПІТЕЮ
доньку — ЛІДУ МЕЛЬНИК із мужем ІГОРЕМ
брата — ЗЕНОНА
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Українське Академічне Козацтво „Запоріже" в ЗСА
з великим смутком повідомляє своїх членів, братнє УАК „Чорноморе" та все українське громадянство, що в суботу, 2-го лютого 1991 р., відійшов у вічність по довгій та важкій недузі у Філядельфії, Па.
ЙОГО СТАРШЕЙ
бл. п.
проф. ФІЛЯРЕТ ЛУКІЯНОВИЧ
нар. 19-го лютого 1913 р. у Виженці на Буковині абсольвент Академії Фіскультури у Букаресті, політичний в'язень Авшвіцу, учитель тіловиховання в українській гімназії в Чорткові, Галичина, адміністратор видавництва „Зелена Буковина", член основник Центрального Об'єднання Буковинських Українців та відновленого на еміґрації УАК „Запороже".
ПАНАХИДА буде відправлена в четвер, 7-го лютого 1991 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевича при 109 E. & Табор Street, **Філядельфія, Па.**
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПОХОРОН будуть відслужені в п'ятницю, 8-го лютого 1991 р., о год. 10-ій ранку в тому ж похоронному заведенні, а відтак на цвинтар Chelden Hills **у Філядельфії, Па.**
Горем опечаленим дружині Наталці, синові д-рові Павлові з родиною, дочці Лідії з чоловіком як також ближчй і дальшій родині в краю і на еміґрації висловлюємо наше щире та глибоке співчуття.
СТАРШИНА

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що 17-го січня 1991 р., по тяжкій недузі на 72-му році життя відійшов від нас у вічність
наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУСЬ І ДЯДЬКО
СВ. П.
Григорій Багнівський
Запишив у горю:
дружину — КЛАВДІЮ
сина — СТАНІСЛАВА з дружиною МАРІЄЮ і дітьми ЛАРІСОЮ, ПАВЛОМ і АНДРІЄМ в Канаді
дочку — ЛІДІЮ з мужем ПЕТРОМ ШАЛЕЦЬКІ і дітьми НАТАЛОЧКОЮ і КАТЕЮ в Ню Джерзі
брата — ОЛЕКСАНДРА з родиною в Індіяні
сестру — КАТЕРИНУ з родиною в Україні
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 19-го січня 1991 р. в українській православній церкві св. Юрія, Ярдвілл, а опісля на українському православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

ОФІЦІЙННЕ ПОЛЬСЬКЕ агентство ПАП повідомляє про тяжке положення економіки в Польщі. Наприклад, за останніх 12 місяців об'єм промислу зменшився аж на 25 відсотків. Зростає також безробіття і під теперішню пору є 1,1 міл. безробітних. Дещо збільшився експорт товарів і він становить тепер 15 відсотків більше від попереднього року. Натомість імпорт товарів зменшився на 16 відсотків. Урядові економісти, які тепер багато подорожують по країнах Західньої Европи і Північної Америки, передбачають дальший спад економіки в 1991-92 роках, але натомість у дальших роках економіка в Польщі буде поправлятися, особливо тоді, як західні країни дотримають слова і нададуть Польщі обіцяну допомогу.

УВАГА УЧНІ/СТУДЕНТИ!
ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ ІЗ СВОЇМИ РОВЕСНИКАМИ НА УКРАЇНІ?

СТУДЕНТИ УКРАЇНИ бажають з Вами листуватися. Якщо Ви згідні, УНСоюз постарається підшукати для Вас відповідного товариша/шку у листуванні у Вашім віці.
Просимо виповнити нижчеподану анкету і вислати на адресу:

Andre J. Worobec
Fraternal Activities Coordinator
Ukrainian National Association
30 Montgomery St. 3rd fl.
Jersey City, N.J. 07302

Ім'я і прізвище ....
Дата народження ....
Адреса ....
Місто ....
Стейт/провінц. .... пошт. код. ....
Я хочу переписуватися з (......) хлопцем (......) дівчиною у віці (......) років (......) не робить різниці.
Я .... є членом — Пласт (....) - СУМ (....) - ОДУМ (....) — УНС — Відд. ч. .....
Інші — організації ....
Я цікавлюся ....
Мій „пен пел" мав/мала зацікавлення ....
не робить різниці ....
Підпис учня/учениці ....

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в суботу, 16-го лютого 1991 р., о год. 3:30 по пол. в залі Українського Народного Дому
90-92 Fleet Street, Jersey City, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

25, 70, 170, 171, 213, 270, 275, 281, 286, 287.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного касира УНСоюзу ОЛЕКСАНДРА Ю. БЛАГІТКИ
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь:

Олександер Ю. Благітка, головний касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Володимир Білик, голова
Йосиф Зубрицький, секретар
Павлина Балутянська, касир

СУЧАСНЕ СТАНОВИЩЕ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ

На цю тему на форумі Українського Патріярхального Товариства, відділ Ню Йорк, доповідав гість зі Львова інж. Іван Гречко. Вечір з доповіддю, який відбувся у суботу, 8-го грудня 1990 р., в домі НТШ, відкрив голова управи відділу УПТ-ва Микола Галів. Спершу привітав гостя Івана Гречка, а також голову Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО) інж. Василя Колодчина з Дітройту, голову крайової управи Українського Патріярхального Товариства в ЗСА Рому Гайду та голову Наукового Товариства ім. Шевченка д-ра Ярослава Падоха. Після цього в кількох реченнях представив численно зібраній авдиторії доповідача Івана Гречка, який приїхав на запрошення до Канади, а відтак на запрошення крайової управи Українського Патріярхального Товариства прибув до ЗСА. І. Гречко — відомий український католицький та громадсько-політичний діяч. Він є головою Комісії сумління при Львівській крайовій організації Руху, головою Клюбу української греко-католицької інтеліґенції, редактор журналу „Євшан-Зілля" та видання „Віра Батьків", що виходять у Львові. Крім цього Іван Гречко є одним з дорадників Митрополита Володимира Стернюка. Він також був одним з членів інвентарної комісії при передачі катедри св. Юра у Львові. Із цих фраґментарних, далеко неповних даних про доповідача Івана Гречка, можна судити, що він має всі дані, щоб поділитись цікавими інформаціями про оновлену Українську Католицьку Церкву в Україні.

М. Галів сказав, що ситуація на релігійно церковному полі є унікальною і не має жадних паралель. Ми знаємо, у якій ситуації знаходилась наша УКЦерква ще два роки тому. Ми не уявляли собі, як вона може відродитись. Ми турбувались, як жінки мироносиці, які після розп'яття Ісуса Христа поспішали до гробу, щоб Його тіло намазати пахучими олійками та журились, хто їм відкотить камінь від гробу. Ми знаємо чим ця журба закінчилась. Камінь був відсунений, а ангел до жінок мироносиць сказав: „Того, що ви шукаєте, тут немає. — Він воскрес!" Ми сьогодні є безпосередніми свідками, що наша Церква, яка була поставлена поза букву закону, на якій лежав важкий камінь і ми турбувались, як і хто його відсуне, оновилась і сьогодні розвивається. Без оновлення УКЦеркви важко було б собі уявити відновлення Української Автокефальної Православної Церкви. Така є незаперечна істина. Про всі ці події і проблеми поділився наш гість Іван Гречко.

Доповідач цікаво змалював широкій авдиторії картину релігійно-церковної ситуації на Україні. Після т. зв. Львівського собору, на якому наша УКЦерква була поставлена поза законом, вона перестала існувати. Згодом УКЦерква почала формувати своє незаперечне катакомбне існування. Щойно у 1987 році наша УКЦерква вийшла з підпілля. Першим єпископом, що вирішив вийти з підпілля, був Владика Василик. Він почав діяти відкрито. За це його почали тягати поліційні чинники, накладати гривні, карати. Це Владику Василика не відстрашило. Коли Церква була у підпіллі, нам здавалось, що це все є так, як було до 1939 р. Священики мають відповідну освіту, знають історію Церкви, її обряди. Дійсність виявилась іншою. Об'єктивно беручи, вони не мали можливості того всього здобути. Підпільний священик не мав на собі священичих риз, відправляючи Службу Божу, він не здійснював тих всіх приписів згідно з служебником. Все це зрозуміле, але ми собі цього не уявляли. Лише тоді, коли наша Церква вийшла з підпілля, ми побачили, що наші підпільні священики не відповідають вимогам часу. Звичайно, це у деяких випадках можна сказати і про наших владик. Такі були обставини.

Багато було вірних, віра яких спиралась і обмежувалась до обрядовости, споживання куті, свяченого яйця і т. д., але їх віра не мала глибшого християнського духа. Але і ця поверхова форма віри була заборонена.

Варто підкреслити, що наша інтеліґенція була майже безконфесійна. Тоді як робітник мав якусь можливість іти до церкви то українська інтеліґенція не могла цього робити. Все це мало пов'язання з її професією, себто втратою праці. У зв'язку з такою ситуацією утворився Клюб української греко-католицької інтеліґенції, якого завданням є відродити українську християнську культуру серед української інтеліґенції.

Нині релігія на Україні, зокрема у західніх областях, стала модою. Звичайно, цю ситуацію треба всіма засобами використати. Людей треба привчити до релігійного думання, щоб вони стали повноцінними християнами. На жаль, під тим оглядом нам дуже бракує стосовної літератури. Це дуже трудне завдання, бо без літератури не можна нічого зробити. Дещо в цьому напрямі черпаємо з польської літератури. Багато людей на західніх землях України ще розуміють польську мову і це багато допомагає. Доповідач наголосив, що нам ще Біблій не потрібно, бо ми ще до Біблії не доросли. Можливо, це добре для Заходу. Нам потрібні молитовники, у яких є все для потреб вірних, щойно після того можна буде користати з Біблії. Дотепер на наших землях все відправляється старослов'янською мовою. Відчувається брак священиків. Буває так, що один священик обслуговує кілька парафій.

Нині Львівська епархія нараховує 830—850 українських католицьких парафій, 350—390 автокефальних парафій і біля 200, які себе не визначили. В Івано-Франківській області 600 українських католицьких парафій. На Закарпатті західньому є 40, а на східньому 13 католицьких парафій і ні одної автокефальної парафії. На Буковині, що є у більшості православна, сильна російська православна Церква.

Наша УКЦерква має крім своїх внутрішніх проблем також і зовнішні. До зовнішніх проблем зараховуємо українських автокефалістів.

Тоді, коли творилася і відновлювалася Українська Автокефальна Православна Церква, у Львові в церкві св. Перта і Павла, де зі сторони українських католиків було благословення і підтримка, говорилося про церкву св. Петра і Павла, як певний осередок — пляцдарм для дії у напрямі на схід. На жаль, не такою була і є дійсність. Отець Володимир Ярема, один з головних ініціяторів автокефальної Церкви, почав виїжджати на парафії і вести пропаґанду за „козацьку церкву", називаючи УКЦеркву зрадницькою, польською Церквою... І так УАПЦерква обернула своє вістря проти Української Греко-Католицької Церкви, що була переслідувана на протязі 43-ох років. Бажалось цю акцію якось припинити. Такі і подібні акції зі сторони автокефалістів породили закиди, що вони діють для КҐБ. Це ускладнювало ситуацію. Ніхто не ставив твердження, що Західня Україна має бути тільки греко-католицькою. Сьогодні є біля 200 церков, де одну церкву вживає дві конфесії.

У Львові є лише одна Російська Православна Церква. Є також єпископ тої церкви Горак. Ми просимо, щоб жидам віддали синагоги. Львів завжди був багатоконфесійним містом і таким повинен бути і сьогодні залишитись. До 1939 року були православні, римо-католики, греко-католики, вірмени і жиди Мойсейового віровизнання.

Останньо на приватне запрошення приїхав був на інтронізацію Патріярх УАП Церкви Мстислав Скрипник. Була мова, що Патріярх Мстислав зустрінеться з Митрополитом Володимиром Стернюком. Вони зустрілися біля театру у Львові на листопадовому святі. Було заплянувано кілька зустрічів, але нічого не вийшло, бо завжди приходив післанець від Патріярха Мстислава, що не може, бо зле почувається, а в той час виявилось, що Патріярх Мстислав був деінде.

Крім цього доповідач ще згадав, що осередки УК-Церкви є також у Києві, Одесі, Харкові й інших містах України. Україна не може бути одноконфесійна. Всі конфесії повинні мати своє право на існування, але вони повинні співжити в дусі справжньої християнської любови, що є найбільш визначальним у Христовій Церкві. Доповідач підкреслив, що тепер приготовляються до приїзду Патріярха Мирослава Івана Кардинала Любачівського. Для нас, підкреслив доповідач, не має дилеми, ми будемо вітати повернення Блаженнішого Мирослава Івана до його резиденції як патріярха, він для нас є патріярхом, бо для нас є святим „Завіщання Патріярха Йосифа". Патріярх Мирослав Іван приїде на запрошення уряду та правлячого Митрополита Володимира Стернюка. Ця подія станеться наприкінці березня — на початку квітня ц. р. До того часу повинна вже бути зареєстрована Українська Греко-Католицька Церква.

Після доповіді брали слово і ставили питання: д-р Володимир Трембіцький, Стефанія Гнатенко, Юрій Малаховський, д-р Анна Процик, Василь Сосяк, Варка Бачинська, Оксана Луцька, д-р Цегельський, Ірина Іванчишин, д-р Ярослав Падох й інші. На поставлені питання доповідач дав вичерпні відповіді. Ведучий подякував Іванові Гречкові за цінну, багатоінформативну доповідь.

Микола Галів

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Сан Мартін" СК — 2:4

В чергових першенських футбольних змаганнях 1 дивізії „Іґл Індор Ліґи", що відбулися 24-го січня ц. р., „Ч. Січ" зазнала поразки з клюбом „Сант Мартін", в складі якого виступають новоприбулі македонці з Юґославії.

Звітова зустріч пройшла в швидкому темпі, в якій українські футболісти були рівнорядними партнерами, одначе більш рутиновані суперники зуміли вибороти перемогу, використавши деякі помилки оборонців і воротаря „Ч. Січі". Треба відмітити, що і суддя чомусь строго слідкував за акціями наших футболістів та досить „поблажливо" переочував деякі грубощі македонців. Ґолі для „Ч. Січі" здобули брати Тома і Роберт Наполі. Крім них тим разом в складі „Ч. Січі" виступали: Хамуляк, І. Паливода, П. Паливода, Голубець, Ф. Наполі, Д. Наполі, Сергіїв, Василак, Гадавший тренер. Провідник і тренер Михайло Паливода.

УСК Ню Йорк учасником турніру Космополітальної Ліґи

В суботу, 5-го січня, в залі комплексу „Іґелс"в Карлштаті, Ню Джерзі, розпочався футбольний турнір Космополітальної Ліґи Ню Йорку — Ню Джерзі. В першій рунді цього турніру були учасниками футболісти УСК-у Ню Йорк, які в трьох змаганнях здобули одну точку і цим самим відпали від дальших ігор.

У перших змаганнях наші футболісти мали кращі можливості вийти переможцями, але футболісти клюбу Фармінґдейл не тільки вирівняли вислід 1:1, але і в кінцевій фазі гри здобули переможного ґоля 1:2.

В других змаганнях футболісти УСК-у натрапили на сильну „Хорватію", з якою програли високим вислідом 0:5. В останніх змаганнях підгрупи УСКремісував з клюбом Ріджвуду 1:1 і цим самим був елімінований від дальших ігор. Кінцевий показник табелі ігор групи „А":

	Точки	Ґолі
1. Н. Й „Хорватія" СК	5:1	7:0
2. Ріджвуд СК	3:3	2:2
3. Фармінґдейл СК	3:3	3:4
4. УСК Ню Йорк	1:5	2:8

С. К

Євген Чижович — тренер року

Згідно з голосуванням середньошкільних футбольних тренерів Америки на річній конвенції в Атлянті, Джордж, Євген Чижович був вибраний найкращим тренером між середніми школами ЗСА в 1990 році.

Вістку про цей вибір подала на своїх спортових сторінках американська преса включно із „ЮСА-Тудей", як теж на радієвих спортових програмах.

Як вже відомо, цей український тренер започаткував свою тренерську працю в середній школі Колюмбія в Мейплвуді в 1964 році. В цьому часі футбол не був дуже популярний в околиці Мейплвуду-Савт Орендж, а дружина середньої школи Колюмбія мала рекорд 30 програних підряд.

Нелегко в такій нефутбольній околиці та школі організувати добру футбольну дружину. Та завдяки своїм організаційним здібностям і наполегливій праці, Чижович не тільки переборов упередженість до цього спорту, але в наступних роках став рекордистом щодо здобутих перемог у стейті (425), побивши таким чином славного в Ню Джерзі тренера містечка Чатам Боро Отто Гасса (409), з яким свого часу Євген працював асистентом. Під вмілим проводом Чижовича футбольна дружина Колюмбії здобула стейтові чемпіонати між середніми школами Ню Джерзі в роках 1978, 1979 і 1989. Крім цього футболісти Колюмбії мають на своєму конті ряд чемпіонатів своєї шкільної групи та области. Цілий ряд вихованців Чижовича вийшли на ширшу футбольну арену в ЗСА, між якими є такі відомі як Франк Доннеґан, Давид Брієнза (обидва на протязі років виступали теж в складі дружини „Ч. Січі"), Том Джордано, Лені Армут, Джей Комар, Джан іЕнді Шу, Дейвид Мейзур і інші. Завдяки своїм великим успіхам в згаданій середній школі, Чижович був назначений і працював теж в 1972—1975 рр. із збірними ЗСА (Олімпійською та збірною за чашу світу). З тією останньою Чижович здобув перемоги із збірними: Польщі 1:0, Бермудів 1:0 і Канади 2:0.

В останніх кількох роках Євген Чижович виконує обов'язки ланкового футболу УСЦАК, а минулого року був призначений провідником і тренером збірної УСЦАК, що в червні ц. р. має в пляні відбути турне в Україну.

Як відомо, Є. Чижович в 60-их роках був тренером професійної дружини „Ч. Січі", яка під його проводом здобула віцечемпіонат Американської Професійної Ліґи (АСЛ). В пізніших роках входив до проводу УСВТ „Ч. Січ" і далі є членом Т-ва.

Є. Чижович і ціла родина є теж членами 214-го Відділу УНСоюзу, який існує при УСВТ „Ч. Січ".

(от)

Повідомлення управи УСЦАК

Повідомляємо усі українські спортові осередки і зацікавлені організації, братські союзи, кредитівки та підприємців, що реченець збірки оголошень і привітів до Ювілейного Альманаху СТ „Україна" Львів (вийде друком у Львові) є 28-го лютого 1991 року. Бажаючі помістити свої привіти чи оголошення в цьому Альманасі можуть висилати тексти і чеки на адресу УСЦАК: USCAK — „Almanac 1991", 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

Після тієї дати посилки не братимуться до уваги. Видавці Альманаху у Львові щиро запрошують українців в діяспорі помістити свої привіти і оголошення.

Уповноважена Управа УСЦАК

„Металург" Запоріжжя у вищій лізі СССР

Якщо не дійде до створення національної футбольної ліґи України в 1991 році, у вищій лізі імперії виступатиме шість футбольних клюбів з України.

В минулому сезоні, як відомо, в цій лізі змагалися: Київ „Динамо", Дніпропетровське „Дніпро", Одеса „Чорноморець", Донецьке „Шахтар" і Харків „Металіст". Київське „Динамо" здобуло чашу СССР і чемпіонат вищої ліґи.

В минулому році в Україні проводилися великі намагання створити власну футбольну ліґу в Україні, як теж збірні України, які мали б брати участь як в олімпійських іграх, так і за чаші Европи та світу. Досі ці намагання не увінчалися успіхом. Російські шовіністи і їх ставленики в Україні зробили від себе усе можливе, щоб затримати український футбол в спільному „котьолку" та щоб Україну іґнорували на теренах Европейської і світової футбольних Федерацій.

Очевидно боротьба за самостійний футбольний чемпіонат буде продовжуватися. В між часі футбольна Федерація імперії підкинула „цукерок" симпатикам футболу в Україні, рішивши допустити до вищої ліґи Запорізьких футболістів, які будуть шостим українським клюбом в цій лізі. В минулому році в складі цього клюбу виступали такі футболісти: С. Башкиров, Ю. Сивуха, І. Мосеєв, О. Сорокалет, Ю. Вернидуб, Ю. Дудник, І. Наконечний, І. Корнійцьо, В. Скрипник, О. Бондаренко, В. Сторчак, О. Таран, О. Заяць, О. Нефедов, С. Янушайтіс і Ю. Найдовський. Тренером дружини був І. Недєін, президентом Г. Жиздик.

(от)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 10-го ЛЮТОГО 1991 Р.

Джансон Сіті, Н. Й. Річні загальні збори 21-го Відд. Т-ва Запорозька Січ о год. 2-ій по пол. в приміщенні Укр. Мем. Осередку в Джансон Сіті, Н. Й. Проситься членів прибути і взяти участь та вибрати управу відділу на 1991 р. Г. Пригода, предс., І. Бараник, секр.

НЕДІЛЯ, 24-го ЛЮТОГО 1991 Р.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори 221-го Відд. Б-ва св. Стефана о год. 1-ій по пол. в залі катедри св. о. Николая, Rice and Oakley Blvd. Проситься членів до активної участи у річних загальних зборах. — Управа 221-го Відділу.